

# Tentamen i matematik, Kurs L9MA20/LGMA20, 20190607, fredag f.m. 08.30-12.30

1. Beräkna följande gränsvärden...

$$(a) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos(\pi x)}{x^2} = \frac{\pi^2}{2}, \quad (b) \lim_{x \rightarrow -5/2} \frac{6x^2 + 5x - 25}{x(2x + 5)} = 5, \quad (c) \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{3}{n}\right)^{n/6} = \frac{1}{\sqrt{e}}.$$

1.0+1.0+1.0

2. Beräkna följande funktioners derivata

$$(a) f'(x) = \frac{x}{\sqrt{1+x^2}}, \quad (b) g'(x) = 1 - e^x \frac{e^x + 1}{e^x + 1}$$

$$(c) h(x) = \frac{1}{2} \sin(2x) \tan(x) = \sin x \cos x \cdot \frac{\sin x}{\cos x} = \sin^2 x \implies h'(x) = \sin 2x.$$

1.0+1.0+2.5

3. Beräkna integralerna

$$(a) \int_{-2}^2 \left(x^5 + \frac{x^3 - x}{x^2 + 1}\right) dx = 0, \text{ dy symmetriskt intervall och udda integrand.}$$

$$(b) \int x e^{-2x} dx = \{\text{P.I.}\} = \left(-\frac{x}{2} - \frac{1}{4}\right) e^{-2x} + C.$$

$$(c) \int_1^e \frac{\ln t}{t^2} dt = \{\text{P.I.}\} = [-\ln t / t]_1^e + \int_1^e \frac{1}{t^2} dt = \left[\frac{t + \ln t}{t}\right]_1^e = 1 - \frac{2}{e}$$

1.0+1.5+2.0

4. (Konstruera kurvan  $y = \frac{x^2}{x^2 - 4} =: g(x)$  med angivande av asymptoter, lokala max- och minpunkter och terrasspunkter).

$$D_g = \{x : x \neq \pm 2\}, \quad g'(x) = -\frac{8x}{(x^2 - 4)^2} = 0 \iff x = 0.$$

teckenschema:

$x$	$<$	$-2$	$<$	$0$	$<$	$2$	$<$
$g'(x)$	$+$		$+$	$0$	$+$		$-$
$g(x)$	$\nearrow$		$\nearrow$	$0$	$\searrow$		$\searrow$

$D_g = \{x : x \neq \pm 2\}$ , lokal maxpunkt  $(0, 0)$  sned asymptot  $y = 1$ , lodräta asymptoter  $x = \pm 2$ .

2.5

5. Ytan som begränsas av  $y = \frac{1}{x\sqrt{x^2 + 1}}$  och  $y = 0$ , där  $1 \leq x < \infty$  begränsar en yta i planet. Ytan roterar kring  $x$ -axeln och genererar på så sätt en rotationskropp. Beräkna kroppens volym:

$$V = \pi \int_1^\infty \frac{1}{x^2(x^2 + 1)} dx = \lim_{b \rightarrow \infty} \left[-\frac{1}{x} - \arctan x\right]_1^b = 1 - \frac{\pi}{4}$$

3.0

6.

Volymen är  $V = 36 = 3x^2y$  med area

$$A(x) = 8xy + 6x^2 = \frac{96}{x} + 6x^2 \implies A'(x) = 12x - \frac{96}{x^2} = 0 \iff x = 2.$$

$A(2) = 72 \text{ dm}^2$  med mått  $x = 2$ ,  $3x = 6$  och  $y = 3$ .

3.0

7. (a) Derivera funktionen  $f(x) = \sin x$  med derivatans definition m.h.a. gränsvärdet

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sin h}{h} = 1 \dots$$

$$\frac{\sin(x+h) - \sin x}{h} = \{h = 2\delta\} = \frac{\sin(x+\delta+\delta) - \sin(x+\delta-\delta)}{2\delta} = \dots = \frac{2 \cos(x+\delta) \sin \delta}{2\delta} =$$

$$\frac{\sin \delta}{\delta} \cdot \cos(x+\delta) \rightarrow 1 \cdot \cos x \text{ dÅ } \delta \rightarrow 0.$$

2.0

(b) Derivera funktionen  $g(x) = \cos x$  utifrån resultatet i (a):

$$D \cos x = D \sin(\pi/2 - x) = \cos(\pi/2 - x) \cdot (-1) = -\sin x.$$

1.0

---

Maximal poäng på tentamen, 24p  
Låt  $x$  vara poängsumman och  $b$  var antal bonuspoäng.  
Betyg U (underkänt) om  $x + b < 11.0$ .  
Betyg G om  $11.0 \leq x + b < 18.0$ .  
Betyg VG om  $18.0 \leq x + b$ .

## En trigonometrisk identitet

$$\cos(\alpha - \beta) = \cos \alpha \cos \beta + \sin \alpha \sin \beta. \quad (1)$$

## En derivata

$$D \ln(x + \sqrt{x^2 + a}) = \frac{1}{\sqrt{x^2 + a}} \quad (2)$$